

1.11.2024 24. helluntain jälkeisen viikon perjantai

Päivän epistola

”Jumala ei ole tarkoittanut, että saisimme osaksemme vihan vaan että pelastuisimme Herramme Jeesuksen Kristuksen tullessa. Kristus on kuollut puolestamme, jotta saisimme elää yhdessä hänen kanssaan, olimmepa valveilla tai kuoleman unessa. Rohkaiskaa ja vahvistakaa siis toinen toistanne, ja niinhän te teettekin. Pyydämme teitä, veljet, pitämään arvossa niitä, jotka keskuudessanne näkevät vaivaa, toimivat teidän johtajinanne Herran nimessä ja ojentavat teitä. Osoittakaa heille aivan erityistä kunnioitusta ja rakkautta heidän työnsä vuoksi. Eläkää rauhassa keskenänne. Hän, joka teitä kutsuu, on uskollinen ja pitää lupauksensa. Veljet, rukoilkaa meidän puolestamme. Tervehtikää kaikkia veljiä pyhällä suudelmalla. Herran nimeen minä vaadin, että luette tämän kirjeen kaikille veljille. Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne.” (1. Tess. 5: 9 – 13, 24 - 28)

Jumalan tarkoitus on, että me pelastumme. Tämä ei ole ennalta määräämistä. Jumala haluaa pelastustamme, mutta kunnioittaa vapaata tahtoamme. Hän ei halua meille lopun ajan vihaa, siis kadotusta. Pelastus tulee Kristuksen toiminnan kautta, Hän kuoli puolestamme. Pelastus edellyttää erityistä suhdetta Kristukseen. Kristuksen kuolema mahdollistaa elämän hänen kanssaan olimmepa elossa tai kuolleita. Tämä on nähtävästi lainattu varhaisesta uskontunnustuksesta.

Seuraavaksi Paavali käsittelee yhteisön rakentamista. Erityisesti tuli arvostaa niitä, jotka tekevät seuraavia työtehtäviä: 1) nähdä vaivaa (tehdä työtä), 2) toimivat johtajinanne (hallita) ja 3) ojentavat teitä (neuvoa, varoittaa). Ketä Paavali näillä tarkoitti? Tästä on erilaisia näkemyksiä. Monet kommentaattorit ymmärtävät, että Paavali tarkoittaa näillä henkilöillä Tessalonikan seurakunnan johtajia. Jotkut näkevät, että kyseiset henkilöt pitävät huolta seurakunnasta ja näkevät tämän tehtävän kuuluvan kaikille seurakunnan jäsenille. Yksi mahdollisuus on, että he ovat seurakunnan hyväntekijöitä (niitä, jotka mahdollistavat seurakunnan toiminnan taloudellisesti). Johtajuus perustuu ”Herran” antamaan valtuutukseen. Heitä piti rakastaa. Eläminen ”rauhassa” ei merkinnyt vain erimielisyyksien poissaoloa vaan kaikkinaista hyvinvointia.

Loppuosa tekstistä on ensimmäisen Tessalonikalaiskirjeen loppu. Paavali korostaa Jumalan uskollisuutta lupaukselleen (pelastuksesta). Aivan samoin kuin Paavali rukoilee tessalonikalaisten puolesta, hän pyytää heitä rukoilemaan hänen puolestaan.

Hän kehottaa tessalonikalaisia tervehtimään ”pyhällä suudelmalla”. Tämä kehoitus on useissa hänen

kirjeissään. Sillä tarkoitetaan ennen ehtoollisen pyhittämistä tapahtuvaa seurakuntalaisten tervehtimistä, joka nykyisessä ortodoksisessa liturgisessa käytännössä on papiston kesken tapahtuva asia. Joissakin seurakunnissa (eri puolilla maailmaa) se on mahdollisesti palautumassa takaisin käyttöön. Joissakin katolisissa messuissa rauhan tervehdys on olemassa seurakuntalaisten kesken, tosin ei välttämättä suudelman muodossa.

Sitten Paavali antaa käskyn: ”Herran nimeen minä vaadin, että luette tämän kirjeen kaikille veljille”. Lähetyskirjeen lukeminen oli uusi asia. Nyt Paavali juurruttaa sen osaksi seurakunnan jumalanpalveluskäytäntöä. Yhä edelleen ortodoksisessa liturgiassa ja joissakin muissa palveluksissa luetaan epistola (= kirje). Teksti on joko Apostolien tekojen kirjasta tai lähetyskirjeistä.

Paavali päättää kirjeensä armon toivotukseen.

Päivän evankeliumi

”Ei ole kätköä, joka ei paljastu, ei salaisuutta, joka ei tule ilmi. Niinpä se, mitä te sanotte pimeässä, kuullaan päivänvalossa, ja mitä te neljän seinän sisällä kuiskaatte toisen korvaan, se kuulutetaan julki katoilta. ”Minä sanon teille, ystävilleni: Älkää pelätkö niitä, jotka tappavat ruumiin mutta joiden valta ei ulotu sen pitemmälle. Kuulkaa, ketä teidän tulee pelätä. Pelätkää häntä, jolla on valta sekä tappaa ihminen että syöstä hänet helvettiin. Niin, sanon teille: häntä teidän on pelättävä. Varpusia saa kahdella kolikolla viisi, eikö niin? Silti Jumala ei unohda yhtäkään niistä. Teidän jokainen hiuskarvannekin on laskettu. Älkää siis pelätkö. Olettehan te arvokkaampia kuin kaikki varpuset. ”Minä sanon teille: Joka tunnustautuu minun omakseni ihmisten edessä, sen on Ihmisen Poika tunnustava omakseen Jumalan enkelien edessä. Mutta joka ihmisten edessä kieltää minut, se tullaan kieltämään Jumalan enkelien edessä. Ja jokaiselle joka sanoo jotakin Ihmisen Poikaa vastaan, annetaan anteeksi, mutta sille, joka herjaa Pyhää Henkeä, ei anteeksi anneta. ”Kun teitä kuljetetaan synagogiin ja viranomaisten ja esivallan eteen, älkää olko huolissanne siitä, mitä puhutte ja miten puolustatte itseänne. Kun se hetki tulee, Pyhä Henki neuvoa, mitä teidän on sanottava.” (Luuk. 12: 2 – 12)

Vastaavaa tekstiä on Matteuksella (Matt. 10: 26 – 33; 12: 32; 10: 19 – 20) sekä Markuksella (Mark. 4: 22; 8: 38; 3: 28 – 30; 13: 11).

Tämänpäiväinen teksti käsittelee uhkaa, joka tulee uskovien yhteisön ulkopuolelta. Eilisen tekstin viimeinen jae paljasti yhdeksi vastustajaksi fariseukset. He ovat liian ankaria ja eivät toimi oman

opetuksensa mukaan. Heidän opetuksensa voi olla hyvin vaikuttavaa mutta heidän väärä opetuksensa ja toimintansa lopulta paljastuu.

Jeesuksen toiminta sai vastustajia. Samalla tavoin Jeesuksen opetuslasten toiminta tulee saamaan vastustajia. Sitten Jeesus nimittää opetuslapsiaan ystävikseen. Tämä on ainoa kerta synoptisissa (Matteuksen, Markuksen ja Luukkaan) evankeliumeissa, kun Jeesus käyttää tällaista sanontaa. ”Syöstä helvettiin” ansaitsee huomion. Kyse on Ben-Hinnomin laaksosta, joka sijaitti Jerusalemin eteläpuolella. Alue toimi aikanaan myös Jerusalemin kaatopaikkana. Nyt Jeesus viittaa siihen, että Juudean kuningaskunnan aikana siellä suoritettiin myös ihmisuhreja epäjumala Molokille (vrt. 2. Kun. 23: 10, kuningas Josian suorittamista jumalanpalveluksen puhdistuksesta luku 23: 1 – 24). Tästä laaksosta tuli ikuisen rangaistuksen vertauskuva. Opetuslapsia kehoitetaan olemaan uskollisia Jumalalle ja Jumalan Pojan sanomalle. Jumala hallitsee jokaisen ihmisen elämää. Sitten Jeesus käyttää apunaan huumoria aloittaen pienestä asiasta ja tullen suurempaan. Pienin ruokapöydän laji on varpunen. Ohuin ihmisen osa on hiuskarva. Jos Jumala pitää lukua näistä, niin kyllä Hän huolehtii opetuslapsistakin. Opetuslapsia kehoitetaan pelottomasti tunnustamaan uskonsa.

Ruumiillinen kuolema koskee kaikkia. Mutta mihin joutuu ihmisen sielu? Ruumiillinen kuolema on nopea. Lopullinen ero Jumalasta ei pääty koskaan. ”Pelätkää häntä jolla on valta sekä tappaa ihminen että syöstä hänet helvettiin”. Tämä tarkoittaa Jumalaa. Tässä ei sanota, että Hän tappaa ja syöksee ihmisen helvettiin, vaan että Hänellä on siihen valta. Syntinenkin ihminen, vaikka hän ruumiillisesti kuolee, voi pelastua taivasten valtakuntaan, voi pelastua helvetiltä. Tähän vaikuttaa katumus ja lähimmäisen rakastaminen. Kirkko kehottaa ihmisiä almujen antamiseen.

Palkintona opetuslapsena olostä on se, että tuomiolla Jeesukselle uskolliset on Ihmisen Poika tunnustava. Jae kymmenen kuuluu lukea yhdessä jakeiden yksitoista ja kaksitoista kanssa. Jakeessa kymmenen todetaan, että Ihmisen Poikaa vastaan sanottu annetaan anteeksi, mutta Pyhää Henkeä herjannut ei saa anteeksi. Mikä tämä Pyhän Hengen herjaus on? Jakeessa yksitoista puhutaan synagogan ja esivallan eteen viemisestä. Jae kaksitoista kertoo, että Pyhä Henki neuvoo, mitä pitää sanoa. Synti Pyhää Henkeä vastaan on itsepäinen kieltäytyminen vastaanottaa kristillinen sanoma, mitä Pyhälle Hengelle kihlattu Kirkko julistaa kaikille (vrt. Luuk. 8: 10; 11: 14 – 26; vrt. myös Matt. 12: 31 - 32)).